

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 717

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 3 august 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 242 din 27 aprilie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României....	2–5
Decizia nr. 321 din 30 mai 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie	6–12
ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
27. — Ordonanță pentru completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil	12
644. — Hotărâre privind eliberarea doamnei Togănel Cristina-Mara din funcția de prefect al județului Mureș	13
645. — Hotărâre privind eliberarea domnului Homorean Florin-Constantin din funcția de prefect al județului Olt	13
646. — Hotărâre privind eliberarea domnului Pălășan Nicolae-Florin din funcția de subprefect al județului Mureș	14
647. — Hotărâre privind numirea domnului Dobre Ciprian-Minodor în funcția de prefect al județului Mureș	14
648. — Hotărâre privind numirea domnului De Mezzo Mario-Lucian în funcția de prefect al județului Olt	15
649. — Hotărâre privind numirea domnului Oprea Vasile-Liviu în funcția de subprefect al județului Mureș	15
ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI	
33. — Circulară privind lansarea în circuitul numismatic a unei monede din argint cu tema <i>150 de ani de la nașterea lui Gheorghe Țițeica</i>	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 242**

din 27 aprilie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, excepție ridicată de Sergiu Ionuț Mârza în Dosarul nr. 8.094/55/2019/a13 al Judecătoria Arad. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 273D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra cererii depuse la dosar prin care autorul excepției solicită judecarea în lipsă.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 2.211D/2020, nr. 206D/2021 și nr. 1.198D/2021, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, excepție ridicată de Ioan Drimuș în Dosarul nr. 1.181/100/2015* al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori, de Ioan Vișovan în Dosarul nr. 10.579/182/2015* al Judecătoria Baia Mare — Secția penală și de Alexandru Marian Roșca în Dosarul nr. 142/100/2017 al Tribunalului Maramureș — Secția penală.

4. La apelul nominal răspunde, pentru Ioan Drimuș și pentru Ioan Vișovan, domnul avocat Iordăchescu Andrei, cu împuternicire avocațială depusă la dosare, iar pentru Alexandru Marian Roșca răspunde domnul avocat Sergiu Bogdan, cu împuternicire avocațială depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Avocații prezenți și reprezentanta Ministerului Public sunt de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.211D/2020, nr. 206D/2021 și nr. 1.198D/2021 la Dosarul nr. 273D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul domnului avocat Iordăchescu Andrei, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Arată că stabilirea limitelor de pedeapsă, fiind o problemă ce ține de politica penală a statului, intră în competența Parlamentului. Cu toate acestea, făcând referire la jurisprudența Curții Constituționale, apreciază că intră în competența acesteia verificarea modului în care politica penală configurată de legiuitor se reflectă asupra

drepturilor și libertăților fundamentale în vederea respectării unui just echilibru în raport cu valoarea socială ocrotită. Susține că dispozițiile criticate contravin art. 16 din Constituție. Arată că în cazul unei persoane care comite infracțiunea de contrabandă în formă simplă limitele de pedeapsă vor fi între 2 și 7 ani, dar dacă două persoane introduc în țară mai puține cartușe de țigări, limitele de pedeapsă vor fi între 5 și 15 ani, chiar dacă în acest caz pericolul social poate fi mai mic decât în primul exemplu. Persoanele respective comit aceleași acte de executare, fiind vorba despre existența aceleiași laturi subiective și aceleiași laturi obiective. Susține că la art. 77 lit. a) din Codul penal se reglementează circumstanța agravantă a săvârșirii faptei de mai multe persoane, existând posibilitatea sancționării mai aspre a persoanelor care comit împreună o infracțiune.

7. Având cuvântul, domnul avocat Sergiu Bogdan solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Apreciază că în cauză sunt incidente două decizii, și anume cea referitoare la dezincriminarea conflictului de interese în mediul privat și cea referitoare la pedeapsa aplicată în cazul infracțiunii continuate. Susține că specificul infracțiunii de contrabandă rezultă din interesele protejate prin incriminarea faptelor respective, iar în cazul contrabandei, pe lângă interesul statal, există și un interes privat care determină legiuitorul să reglementeze limite de pedepse foarte mari. Apreciază că principiul proporționalității este legat de stabilirea unor categorii de fapte, iar prin încadrarea infracțiunii de contrabandă într-o anumită categorie este posibilă și analiza proporționalității limitelor de pedeapsă prin comparație cu cele stabilite în alte state. Principiul proporționalității nu înseamnă doar efectul disuasiv al pedepsei, ci acesta presupune o ierarhie a pedepselor în funcție de gravitatea faptelor. Or, pedeapsa în cazul infracțiunii prevăzute de art. 274 din Codul vamal al României nu respectă principiul proporționalității raportat la celelalte pedepse pe care sistemul penal român le conține. Așa fiind, apreciază că soluția legislativă, care reglementează o pedeapsă între 5 și 15 ani, este disproporționată.

8. Reprezentanta Ministerului Public, făcând referire la jurisprudența Curții Constituționale în materie, pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Apreciază că dispozițiile criticate sunt clare și echivoce, fiind constituționale, iar stabilirea limitelor de pedeapsă intră în competența legiuitorului.

9. Având cuvântul în replică, domnul avocat Sergiu Bogdan susține că se invocă interesele financiare. Instituirea accizelor mari are ca scop renunțarea la fumat. Or, apare un paradox, în condițiile în care se dorește determinarea populației să renunțe la fumat, se afirmă că se afectează bugetul prin săvârșirea faptelor incriminate de textul de lege criticat.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

10. Prin Încheierea din 10 februarie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 8.094/55/2019/a13, **Judecătoria Arad a sesizat**

Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, excepție ridicată de Sergiu Ionuț Mârza cu ocazia soluționării unei cauze penale în care autorul excepției a fost trimis în judecată sub aspectul săvârșirii unei infracțiuni de contrabandă în forma agravată.

11. Prin Încheierea penală din 17 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 1.181/100/2015*, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006**, excepție ridicată de Ioan Drimuș cu ocazia soluționării unei cauze penale aflate în etapa procesuală a apelului, în care autorul excepției a fost trimis în judecată sub aspectul săvârșirii unei infracțiuni de contrabandă în forma agravată.

12. Prin Încheierea din 5 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 10.579/182/2015*, **Judecătoria Baia Mare — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 din Legea nr. 86/2006**, excepție ridicată de Ioan Vișovan cu ocazia soluționării unei cauze penale în care autorul excepției a fost trimis în judecată sub aspectul săvârșirii unei infracțiuni de contrabandă.

13. Prin Încheierea din 23 martie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 142/100/2017, **Tribunalul Maramureș — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 274 teza a doua din Legea nr. 86/2006**, excepție ridicată de Alexandru Marian Roșca cu ocazia soluționării unei cauze penale în care autorul excepției a fost trimis în judecată sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de textul de lege criticat.

14. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia susțin că individualizarea legală a pedepsei trebuie să țină seama de importanța valorii sociale ocrotite, de mijloacele cele mai eficiente pentru protejarea acesteia, astfel încât restrângerea drepturilor fundamentale să fie proporțională și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea scopului urmărit. Apreciază că obiectul juridic al infracțiunii de contrabandă este unul complex, deoarece se apără atât regimul administrării impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, cât și regimul frontierei de stat. Arată că în momentul adoptării noului Cod penal, legiuitorul a optat pentru reducerea semnificativă a limitelor de pedeapsă, față de vechea reglementare. Cu toate acestea, noua politică nu s-a reflectat și în diminuarea limitelor de pedeapsă pentru infracțiunile prevăzute în legi speciale, cum este și cea de contrabandă. Unul dintre obiectivele principale ale noii legislații penale a fost reprezentat de „noua logică a pedepselor” regăsită în Codul penal. Optica legiuitorului a fost continuată prin Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, prin reșezarea pedepselor prevăzute de lege pentru infracțiune din legislația specială. Așa fiind, susțin că limitele actuale de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea de contrabandă calificată, dacă infracțiunea a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună, sunt vădit neconstituționale. Menționează că persoane care au comis infracțiuni de mai mică gravitate și care denotă o pericolozitate mai redusă ajung să fie sancționate mai aspru decât acele persoane care săvârșesc infracțiuni de mare gravitate. În final, invocă jurisprudența Curții Constituționale, de exemplu, Decizia nr. 368 din 30 mai 2017, Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017 și Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016.

15. Fac referire la alte infracțiuni, apreciate ca fiind mai grave, susținând că existența unor limite de pedeapsă mai mari pentru o infracțiune care are drept scop în principal protejarea patrimoniului statului în comparație cu pedepse stabilite pentru

protejarea vieții, integrității corporale sau libertății persoanei nu-și poate găsi justificarea nici în actuala politică penală și nici în necesitatea protejării corespunzătoare a unor valori. Susțin că limitele de pedeapsă stabilite de legiuitor au un caracter vădit disproporționat față de infracțiune, sunt contrare actualei politici penale și încalcă principiul proporționalității prevăzut atât de art. 53 din Constituție, cât și de art. 49 și 52 din Cartea drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

16. Afirmă că prevederile art. 53 alin. (2) din Constituție reprezintă o transpunere a principiului proporționalității în dreptul intern. În susținere, invocă Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015, apreciind, totodată, că principiul proporționalității este acceptat la nivelul Curții Constituționale inclusiv în materia modului în care este reglementată o anumită infracțiune. În materia dreptului penal substanțial, principiul proporționalității vizează îndeosebi caracterul *ultima ratio* al acestuia. Cu alte cuvinte, principiul proporționalității înglobează și principiul subsidiarității. De asemenea, principiul proporționalității își găsește aplicabilitatea și în sfera individualizării legale a pedepselor, astfel că și în ipoteza în care infracțiunea de contrabandă și-ar putea găsi justificarea prin raportare la principiul minime intervenții, limitele de pedeapsă instituite prin agravanta prevăzută de art. 274 din Legea nr. 86/2006 implică o restrângere vădit disproporționată a drepturilor individuale — îndeosebi a dreptului la libertate.

17. În continuare, arată că prin noile reglementări penale s-a renunțat la circumstanța specială de agravare referitoare la comiterea faptei de către două sau mai multe persoane împreună (aceasta fiind des întâlnită în legislația penală anterioară), această situație urmând să se raporteze doar la agravanta generală prevăzută de art. 77 lit. a) din noul Cod penal. Comparând vechea reglementare cu noile dispoziții din Codul penal referitoare la infracțiunile de lipsire de libertate, violare de domiciliu, tulburare de posesie, furt calificat și tâlhărie calificată, autorii excepției apreciază că noua politică penală a fost aceea de a se renunța la aceste circumstanțe de calificare în forma unor agravante speciale, păstrându-se posibilitatea de a sancționa comiterea faptei în participație prin aplicarea agravantei generale prevăzute de art. 77 lit. a) din noul Cod penal. În acest context, menținerea art. 274 din Legea nr. 86/2006 în forma actuală denotă mai degrabă o omisiune a legiuitorului, ceea ce sugerează faptul că această disproporție vădită nici nu ține de politica penală a legiuitorului. Mai mult, o asemenea abordare a legiuitorului evidențiază o încălcare a propriei sale politici penale. Astfel, reiese în mod evident că, în prezent, agravanta specială instituită de art. 274 teza a doua nu mai este proporțională cu situația care a determinat-o inițial, și anume politica penală reflectată de Codul penal anterior.

18. Excesivitatea sancțiunii penale, ce are drept consecință încălcarea principiului proporționalității, reiese și din faptul că circumstanța de agravare prevăzută de art. 274 din Legea nr. 86/2006 atrage aplicarea unor limite de pedeapsă vădit mai mari decât în cazul regimului sancționator al circumstanțelor generale de agravare, pe de-o parte, și aplicarea unei sancțiuni mai aspre decât în cazul anumitor infracțiuni de terorism. Totodată, se subliniază faptul că, spre deosebire de agravanta specială instituită de art. 274 din Legea nr. 86/2006 — ce se referă la comiterea faptei de două sau mai multe persoane împreună —, agravanta generală prevăzută de art. 77 lit. a) din noul Cod penal se raportează la un număr de trei sau mai multe persoane împreună. Așa fiind, deși agravanta generală vizează o participație mai extinsă — de trei sau mai multe persoane — decât cea avută în vedere de agravanta specială, cea dintâi conferă un tratament mult mai blând față de cea din urmă.

19. Așa fiind, limitele pedepsei principale prevăzute de textul de lege criticat în cazul formeii calificate a infracțiunii de contrabandă încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1), ale art. 23 alin. (12) și ale art. 53. Sancțiunile de drept penal trebuie să fie astfel stabilite de lege încât să reflecte pericolozitatea faptei și a făptuitorului și să asigure realizarea scopurilor acestor sancțiuni. Consecințele angajării răspunderii penale trebuie să fie proporționale cu situațiile care au antrenat această răspundere. Principiile constituționale ale legalității pedepsei și proporționalității acesteia se impun în primul rând legiuitorului, în procesul legislativ al stabilirii sancțiunii legale incidente, fiind imperios să se stabilească o balanță între pericolozitatea abstractă a faptei și restrângerea exercițiului drepturilor făptuitorului.

20. **Judecătoria Arad**, făcând referire la Decizia nr. 138 din 10 martie 2016, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

21. **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, politica penală și regimul sancționator în materia infracțiunii de contrabandă țin cont de gradul de pericol social al acestor infracțiuni, de modul și mijloacele de comitere, de scopul urmărit, de împrejurările în care faptele sunt comise, de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce, precum și de persoana și conduita făptuitorului. În raport cu aceste criterii regimul sancționator este stabilit ținând seama de elementele definitorii ale conținutului concret al faptelor, de valoarea socială apărută prin norma de incriminare și de circumstanțele agravante care sporesc gradul de pericol social al infracțiunii. Regimul sancționator respectă principiul egalității cetățenilor în fața legii, iar diferența de tratament juridic nu este discriminatorie, fiind justificată în mod obiectiv și rezonabil de formele de agravare ale infracțiunii de contrabandă și necesitatea combaterii acestui tip de infracționalitate care a devenit un fenomen în anumite zone ale graniței. Politica penală în materia infracțiunilor de contrabandă respectă un just echilibru între valoarea socială ocrotită prin norma penală și drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, nefiind încălcate principiul egalității în fața legii și principiile legalității și proporționalității pedepsei.

22. **Judecătoria Baia Mare — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Susține că, în ceea ce privește cuantumul pedepsei prevăzute de art. 274 din Legea nr. 86/2006, principiul legalității pedepsei prevăzut de art. 23 alin. (12) din Constituție este respectat, pedeapsa fiind stabilită de către legiuitorul primar, prin lege. Raportat la specificul infracțiunii vizate, este justificat un tratament juridic diferit față de pedepsele incidente în cazul altui gen de infracțiuni, restrângerea exercițiului libertății fiind necesară, proporțională cu situația care a determinat-o și aplicată în mod nediscriminatoriu, în conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (1) și ale art. 53 alin. (2) din Constituție.

23. **Tribunalul Maramureș — Secția penală** arată că, deși se constată o disproporție vădită în ceea ce privește regimul sancționator instituit în cazul săvârșirii faptei de contrabandă de către o singură persoană față de situația în care infracțiunea a fost comisă de două sau de mai multe persoane împreună, totuși aceasta este opțiunea legiuitorului penal la un anumit moment.

24. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

25. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile avocaților prezenți, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

26. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

27. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 aprilie 2006, cu următorul cuprins: „*Faptele prevăzute la art. 270—273, săvârșite de una sau mai multe persoane înarmate ori de două sau mai multe persoane împreună, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.*”

28. Autorii excepției susțin că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 23 alin. (12) referitor la principiul legalității pedepsei și art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 49 privind principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor și ale art. 52 privind întinderea și interpretarea drepturilor și principiilor din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și prevederile art. 7 privind principiul legalității incriminării și pedepsei din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

29. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor de lege criticate dintr-o perspectivă identică, de exemplu, prin Decizia nr. 255 din 5 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din 9 august 2022, Decizia nr. 691 din 28 octombrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.233 din 28 decembrie 2021, Decizia nr. 882 din 15 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 397 din 15 aprilie 2021, și Decizia nr. 113 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 14 mai 2020.

30. Cu acele prilejuri, Curtea a constatat că dispozițiile art. 274 teza a doua din Legea nr. 86/2006 sunt constituționale în raport cu criticile formulate, în acord cu jurisprudența sa constantă, că stabilirea limitelor de pedeapsă intră în atribuțiile organului legiuitor, reprezentând opțiunea acestuia, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, care apreciază, în concret, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional. În acest sens, prin Decizia nr. 828 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 124 din 17 februarie 2016, Curtea a constatat că, în ipoteza infracțiunii de contrabandă, în forma asimilată, legiuitorul a apreciat că este necesară o sancționare fermă a acesteia, având în vedere actualitatea aspectelor reținute în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2010 privind unele măsuri pentru combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 23 iunie 2010, respectiv asigurarea unei mai bune monitorizări a operatorilor economici care desfășoară operațiuni cu produse accizabile, respectiv

produse energetice, alcool și băuturi alcoolice și tutun prelucrat, accelerarea încasării accizelor la bugetul de stat și diminuarea evaziunii fiscale în domeniu, întărirea supravegherii și controlului vamal al activității de introducere și comercializare a mărfurilor în regim duty-free și instituirea unor pârghii care să conducă la creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare. Astfel, prin adoptarea și menținerea în fondul activ a acestor norme, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere, prevederile de lege criticate având natura unei norme de incriminare speciale care creează un regim sancționator specific.

31. În continuare, Curtea a constatat că nu poate sancționa o eventuală lipsă de corelare între tratamentul sancționator al anumitor infracțiuni și optica legiuitorului reflectată în ansamblul tratamentului sancționator reglementat de Codul penal și de Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012. Astfel, menținerea anumitor limite de pedeapsă în cazul unor infracțiuni și după intrarea în vigoare a noului Cod penal reprezintă opțiunea legiuitorului, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală. Prin adoptarea și menținerea acestor norme în fondul activ, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere, prevederile de lege criticate având natura unei norme de incriminare speciale care creează un regim sancționator specific (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 159 din 26 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 20 iulie 2020, paragraful 38).

32. În ceea ce privește susținerea încălcării dispozițiilor art. 16 din Constituție, în sensul că există numeroase infracțiuni de gravitate indiscutabil mai mare pentru care legea prevede pedepse mai blânde, Curtea a apreciat că nici aceasta nu poate fi reținută. Astfel, Constituția nu stabilește mijloacele juridice prin care trebuie realizată ocrotirea valorilor sociale, acestea fiind lăsate la aprecierea legiuitorului, având în vedere că politica penală a statului poate avea diverse imperative și priorități în diferite perioade de timp, determinate de frecvența, gravitatea și consecințele faptelor antisociale. În raport cu acestea, legiuitorul

alege mijloacele juridice prin care urmărește protecția diferitelor categorii de relații sociale, ceea ce înseamnă că, în funcție de gradul de pericol social, poate considera că anumite fapte trebuie incriminate și combătute prin aplicarea de sancțiuni de drept penal, iar altele nu, fără a se aduce însă vreo atingere principiului egalității în drepturi consacrat de art. 16 din Constituție (a se vedea în acest sens Decizia nr. 783 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 289 din 24 aprilie 2017, paragraful 18).

33. Curtea, prin numeroase decizii, de exemplu, Decizia nr. 932 din 14 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 19 ianuarie 2007, și Decizia nr. 318 din 18 aprilie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 9 mai 2006, a statuat, în esență, că, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție, Parlamentul are competența de a reglementa prin lege organică infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora. În virtutea acestei prevederi constituționale, legiuitorul este liber să aprecieze atât pericolul social în funcție de care urmează să stabilească natura juridică a faptei incriminate, cât și condițiile răspunderii juridice pentru această faptă. Principiul egalității în drepturi nu implică tratarea juridică uniformă a tuturor infracțiunilor, iar reglementarea unui regim sancționator în funcție de anumite elemente incidente este expresia firească a principiului constituțional menționat, care impune ca la aceleași situații juridice să se aplice același regim, iar la situații juridice diferite tratamentul juridic să fie diferențiat. Totodată, prin Decizia nr. 682 din 30 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 971 din 21 octombrie 2020, Curtea a constatat că persoanele care au săvârșit infracțiuni diferite se află în situații juridice diferite, ceea ce permite și instituirea unui tratament juridic diferențiat, conform opțiunii libere a legiuitorului, fără a se putea reține instituirea unor privilegii sau a unor discriminări.

34. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

35. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Sergiu Ionuț Mârza în Dosarul nr. 8.094/55/2019/a13 al Judecătorei Arad, de Ioan Drimuș în Dosarul nr. 1.181/100/2015* al Curții de Apel Cluj— Secția penală și de minori, de Ioan Vișovan în Dosarul nr. 10.579/182/2015* al Judecătorei Baia Mare — Secția penală și de Alexandru Marian Roșca în Dosarul nr. 142/100/2017 al Tribunalului Maramureș — Secția penală și constată că dispozițiile art. 274 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Arad, Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori, Judecătorei Baia Mare — Secția penală și Tribunalului Maramureș — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 aprilie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 321

din 30 mai 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, excepție ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București în Dosarul nr. 11.459/325/2019 al Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 812D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 813D/2020 — nr. 815D/2020, nr. 823D/2020, nr. 824D/2020, nr. 836D/2020, nr. 837D/2020, nr. 856D/2020 — nr. 858D/2020, nr. 874D/2020, nr. 882D/2020 — nr. 887D/2020, nr. 954D/2020, nr. 975D/2020 — nr. 977D/2020, nr. 1.007D/2020, nr. 1.008D/2020, nr. 1.021D/2020, nr. 1.070D/2020, nr. 1.072D/2020, nr. 1.073D/2020, nr. 1.077D/2020 — nr. 1.082D/2020, nr. 1.096D/2020, nr. 1.097D/2020, nr. 1.102D/2020 — nr. 1.115D/2020, nr. 1.322D/2020, nr. 1.330D/2020, nr. 1.354D/2020, nr. 1.355D/2020 — nr. 1.357D/2020, nr. 1.375D/2020, nr. 1.469D/2020, nr. 1.471D/2020 — nr. 1.473D/2020, nr. 1.490D/2020, nr. 1.507D/2020 și nr. 1.542D/2020, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi de lege, excepție ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București, în dosarele nr. 2.278/325/2019, nr. 23.651/325/2019, nr. 12.882/325/2019*, nr. 16.811/325/2019 și nr. 14.555/325/2019, nr. 11.460/325/2019, nr. 16.546/325/2019, nr. 22.987/325/2019, nr. 21.360/325/2019, nr. 24.312/325/2019, nr. 24.917/325/2019, nr. 19.853/325/2019, nr. 27.302/325/2019, nr. 19.309/325/2019*, nr. 21.167/325/2019 și nr. 604/325/2019 ale Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă, în dosarele nr. 36.079/325/2019, nr. 30.558/325/2019, nr. 37.411/325/2019, nr. 29.286/325/2019, nr. 28.783/325/2019, nr. 35.567/325/2019, nr. 21.848/325/2019, nr. 1.152/325/2020, nr. 27.174/325/2019, nr. 28.467/325/2019, nr. 814/325/2020, nr. 31.462/325/2019, nr. 28.565/325/2019, nr. 36.740/325/2019, nr. 1.156/325/2020 și nr. 4.616/325/2020 ale Judecătoriei Timișoara — Secția I civilă, în dosarele nr. 1.157/325/2020, nr. 18.736/325/2019*, nr. 36.741/325/2019, nr. 28.782/325/2019, nr. 35.564/325/2019, nr. 30.798/325/2019, nr. 21.339/325/2019, nr. 1.150/325/2020* și nr. 28.786/325/2019* ale Judecătoriei Timișoara — Secția a II-a civilă, în dosarele nr. 448/299/2019,

nr. 30.948/299/2018, nr. 459/299/2019, nr. 11.764/299/2019, nr. 8.688/299/2019, nr. 2.697/299/2019, nr. 11.547/299/2019, nr. 9.472/299/2019, nr. 10.828/299/2019, nr. 25.747/299/2018 și nr. 1.133/299/2019 ale Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, în dosarele nr. 2.188/225/2019 și nr. 2.176/225/2019 ale Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin, în dosarele nr. 37.239/299/2019, nr. 30.434/299/2019 și nr. 30.704/299/2019 ale Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția I civilă, în dosarele nr. 38.033/299/2019 și nr. 70/299/2020 ale Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă și în Dosarul nr. 3.062/208/2019 al Tribunalului Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, precum și de Societatea Euroins România Asigurare-Reasigurare — S.A. din Ilfov, în Dosarul nr. 13.639/94/2019 al Tribunalului Ilfov — Secția civilă și în Dosarul nr. 12.964/320/2019/a1 al Judecătoriei Târgu Mureș — Secția civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect al cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 813D/2020 — nr. 815D/2020, nr. 823D/2020, nr. 824D/2020, nr. 836D/2020, nr. 837D/2020, nr. 856D/2020 — nr. 858D/2020, nr. 874D/2020, nr. 882D/2020 — nr. 887D/2020, nr. 954D/2020, nr. 975D/2020 — nr. 977D/2020, nr. 1.007D/2020, nr. 1.008D/2020, nr. 1.021D/2020, nr. 1.070D/2020, nr. 1.072D/2020, nr. 1.073D/2020, nr. 1.077D/2020 — nr. 1.082D/2020, nr. 1.096D/2020, nr. 1.097D/2020, nr. 1.102D/2020 — nr. 1.115D/2020, nr. 1.322D/2020, nr. 1.330D/2020, nr. 1.354D/2020, nr. 1.355D/2020 — nr. 1.357D/2020, nr. 1.375D/2020, nr. 1.469D/2020, nr. 1.471D/2020 — nr. 1.473D/2020, nr. 1.490D/2020, nr. 1.507D/2020 și nr. 1.542D/2020 la Dosarul nr. 812D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în această materie, respectiv deciziile nr. 583 din 23 noiembrie 2022 și nr. 5 din 31 ianuarie 2023.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin încheierile din 19 iunie 2020, 22 iunie 2020, 7 iulie 2020, 13 iulie 2020 și 20 iulie 2020, precum și prin deciziile nr. 654/A și nr. 655/A din 24 iunie 2020 și nr. 755/A din 2 iulie 2020, pronunțate în dosarele nr. 11.459/325/2019, nr. 2.278/325/2019, nr. 23.651/325/2019, nr. 12.882/325/2019*, nr. 16.811/325/2019, nr. 14.555/325/2019, nr. 11.460/325/2019, nr. 16.546/325/2019, nr. 22.987/325/2019, nr. 21.360/325/2019, nr. 24.312/325/2019, nr. 24.917/325/2019, nr. 19.853/325/2019,

nr. 27.302/325/2019, nr. 19.309/325/2019*, nr. 21.167/325/2019 și nr. 604/325/2019, **Tribunalul Timiș — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie.**

8. Prin sentințele civile nr. 5.771 din 19 iunie 2020, nr. 5.291 din 9 iunie 2020, nr. 5.889 din 23 iunie 2020, nr. 6.560 din 8 iulie 2020, nr. 6.558 din 8 iulie 2020 și nr. 8.784 din 4 septembrie 2020, precum și prin încheierile din 19 iunie 2020, 4 iunie 2020, încheierile nr. 6.662 și nr. 6.661 din 25 iunie 2020, Încheierea din 1 iulie 2020, Încheierea nr. 7.919 din 23 iulie 2020, încheierile din 19 iulie 2020, 16 iulie 2020 și 2 iulie 2020, pronunțate în dosarele nr. 36.079/325/2019, nr. 30.558/325/2019, nr. 37.411/325/2019, nr. 29.286/325/2019, nr. 28.783/325/2019, nr. 35.567/325/2019, nr. 21.848/325/2019, nr. 1.152/325/2020, nr. 27.174/325/2019, nr. 28.467/325/2019, nr. 814/325/2020, nr. 31.462/325/2019, nr. 28.565/325/2019, nr. 36.740/325/2019, nr. 1.156/325/2020 și nr. 4.616/325/2020, **Judecătoria Timișoara — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

9. Prin încheierile din 25 iunie 2020, 8 iulie 2020, 7 iulie 2020 și 16 septembrie 2020, precum și prin sentințele civile nr. 4.500 din 26 mai 2020, nr. 5.382 din 22 iunie 2020, nr. 5.381 din 22 iunie 2020, nr. 5.427 din 23 iunie 2020 și nr. 7.355 din 28 iulie 2020, pronunțate în dosarele nr. 1.157/325/2020, nr. 18.736/325/2019*, nr. 36.741/325/2019, nr. 28.782/325/2019, nr. 35.564/325/2019, nr. 30.798/325/2019, nr. 21.339/325/2019, nr. 1.150/325/2020* și nr. 28.786/325/2019*, **Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

10. Prin încheierile din 2, 3, 18 și 16 iunie 2020 și 5 august 2020, pronunțate în dosarele nr. 448/299/2019, nr. 30.948/299/2018, nr. 459/299/2019, nr. 11.764/299/2019, nr. 8.688/299/2019, nr. 2.697/299/2019, nr. 11.547/299/2019, nr. 9.472/299/2019, nr. 10.828/299/2019, nr. 25.747/299/2018 și nr. 1.133/299/2019, **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

11. Prin încheierile din 19 iunie 2020 și 11 septembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 2.188/225/2019 și nr. 2.176/225/2019, **Judecătoria Drobeta-Turnu Severin a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

12. Prin încheierile din 16 și 26 iunie 2020, pronunțate în dosarele nr. 37.239/299/2019, nr. 30.434/299/2019 și nr. 30.704/299/2019, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

13. Prin încheierile din 14 și 9 iulie 2020, pronunțate în dosarele nr. 38.033/299/2019 și nr. 70/299/2020, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

14. Prin Încheierea din 7 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 3.062/208/2019, **Tribunalul Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

15. Excepția a fost ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București în cauze având ca obiect obligarea la plata unei sume reprezentând diferență pretenții, raportate la cuantumul despăgubirilor în dosare de daună, cu penalitățile de întârziere aferente.

16. Prin Decizia nr. 1.378/A din 15 iulie 2020 și Sentința civilă nr. 1.800 din 19 iunie 2020, pronunțate în dosarele nr. 13.639/94/2019 și nr. 12.964/320/2019/a1, **Tribunalul Ilfov — Secția civilă și Judecătoria Târgu Mureș — Secția civilă au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

17. Excepția a fost ridicată de Societatea Euroins România Asigurare-Reasigurare — S.A. din Ilfov în cauze având ca obiect obligarea la plata unei sume reprezentând diferență pretenții, raportate la cuantumul despăgubirilor în dosare de daună, cu penalitățile de întârziere aferente.

18. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarele acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece, fiind lipsite de previzibilitate și claritate, permit stabilirea în mod arbitrar și abuziv, de către unitatea reparatoare, a unui preț pe oră, pentru manopera efectuată, mult peste prețurile de referință din piața specifică. Astfel cum sunt redactate, fără a exista obligația legală de raportare la anumite criterii, cum ar fi, spre exemplu, prețurile de referință din piață sau prețurile recomandate de producător, dispozițiile legale criticate lasă stabilirea prețului la totala dispoziție a unității reparatoare, care poate fixa practic orice valoare a reparației. În acest mod s-au creat premisele unui comportament abuziv din partea unităților reparatoare, care au înțeles să utilizeze prețuri pe oră de manoperă cu mult peste ceea ce se practică pe piața de profil și să utilizeze un alt preț, cu mult majorat, față de cel afișat, încalcându-se astfel și prevederile art. 67 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață.

19. Mai mult, prețul pe oră de manoperă nici nu este negociat cu cealaltă parte contractantă, persoana asigurată la societatea de asigurări, care nu are niciun interes să negocieze sau să facă opoziție la prețul solicitat de unitatea reparatoare. O altă deficiență a textului de lege criticat constă în faptul că, potrivit acestuia, unitatea reparatoare are la dispoziție posibilitatea să opteze pentru una sau alta dintre modalitățile de stabilire a valorii reparației, „folosind sisteme de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a prețului pe ora de manoperă afișată”. Astfel, art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 prezintă o deficiență de conținut gravă, care îi conferă caracter neconstituțional, întrucât nu prevede și criteriul legal de stabilire a cuantumului orei de manoperă. Această deficiență permite unității reparatoare majorarea în mod arbitrar și abuziv a prețului de manoperă în relația contractuală directă cu persoana asigurată la societatea de asigurare, în special atunci când valoarea reparației urmează să fie achitată de către asigurător.

20. În susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența Curții Constituționale și din cea a Curții Europene a Drepturilor Omului privind exigențele de calitate a legii.

21. Referitor la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se arată că „bunurile” societății, obiect al încălcării, sunt reprezentate de sumele achitate în plus ca urmare a majorării în mod arbitrar și abuziv a prețului orei de manoperă de către

unitățile reparatoare. Astfel, se permite unităților reparatoare, invocând principiile pieței libere, în special atunci când valoarea reparației urmează să fie achitată de asigurător, să stabilească prețuri arbitrare, excesive și abuzive, în relația contractuală directă cu persoana prejudiciată. Asigurătorul are calitatea de terț față de contractul dintre unitatea reparatoare și persoana prejudiciată, neavând niciun control asupra modului de stabilire a prețului pieselor și al manoperei.

22. Există posibilitatea ca ulterior să se cenzureze această practică, prin neplata diferențelor dintre prețurile practicate în piață și prețul solicitat, însă unitățile reparatoare se adresează instanțelor judecătorești, care, într-o proporție covârșitoare, le admit cererile și obligă, pe lângă plata acestor diferențe, și la plata de penalități. Prin actuala redactare a dispozițiilor legale criticate, este evident că unitățile reparatoare sunt invitate la o conduită arbitrară și abuzivă, ce are drept consecință afectarea patrimoniului societății de asigurare. Contrar art. 44 alin. (2) din Constituție, sunt favorizate unitățile reparatoare și patrimoniul acestora în detrimentul societăților de asigurare al căror patrimoniu este mai puțin ocrotit de legiuitor.

23. Se mai susține că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, în special teza potrivit căreia la stabilirea valorii reparației unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă, încalcă art. 1 alin. (3) și art. 57 din Legea fundamentală, prin corelare cu art. 14 și 15 din Codul civil, legiuitorul având obligația constituțională să adopte legi care să nu creeze cadrul pentru comiterea unor abuzuri de drept, astfel cum este situația reglementării criticate, prin care se instituie posibilitatea pentru anumite entități (unitățile de service care efectuează reparații ale unor vehicule implicate în accidente rutiere) să stabilească în mod unilateral și absolut discreționar valoarea reparației, prin utilizarea propriei valori a orei de manoperă, care nu poate fi contestată de entitatea obligată să facă plata. Prin această reglementare este rupt echilibrul în circuitul civil, întrucât dispoziția legală criticată prevede valabilitatea unei obligații sub condiție pur potestativă, ce depinde exclusiv de voința unei persoane.

24. Se apreciază, totodată, că reglementarea criticată contravine și art. 16 alin. (1) din Constituție, în condițiile în care prin aceasta se creează în mod evident o discriminare între cele două părți ale raportului juridic, unitatea reparatoare putând să își folosească propria valoare a orei de manoperă, fără ca asigurătorul să o poată contesta, indiferent de cuantumul acesteia, și fără ca această valoare să poată fi negociată sau să fie raportată la un criteriu obiectiv și independent de voința părții.

25. De asemenea, se susține că reglementarea criticată din Legea nr. 132/2017 este neconstituțională, întrucât lasă loc arbitrarului și oferă posibilitatea comiterii unor abuzuri.

26. **Tribunalul Timiș — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, autoarea criticând în esență opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Totodată, împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. În acest fel, nu se aduce atingere nici drepturilor asigurătorului, care nu are o răspundere directă, ci una derivată, grefată pe contractul de asigurare. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiilor liberei circulații a serviciilor și al garantării proprietății.

De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu —, asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat.

27. **Judecătoria Timișoara — Secția I civilă** apreciază că textul de lege criticat este constituțional, deoarece este clar și previzibil, valoarea manoperei fiind afișată în mod vizibil conform art. 67 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000, iar plata acesteia are ca fundament contractul RCA încheiat de pârâtă cu asiguratorul său. De asemenea, în dosarele nr. 1.355D/2020, nr. 1.356D/2020, nr. 1.471D/2020 și nr. 1.472D/2020, instanța, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

28. **Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă** apreciază că textul de lege criticat este constituțional, deoarece este clar și previzibil, valoarea manoperei fiind afișată în mod vizibil conform art. 67 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000, iar plata acesteia are ca fundament contractul RCA încheiat de pârâtă cu asiguratorul său. De asemenea, în dosarele nr. 1.008D/2020 și nr. 1.542D/2020, instanța, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

29. **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă** apreciază că nu sunt întemeiate criticile autoarei excepției, întrucât argumentele expuse țin de oportunitatea reglementării, nu de calitatea legii, și aceasta nu deține un bun în sensul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

30. **Judecătoria Drobeta-Turnu Severin** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, câtă vreme autoarea critică opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă. Or, aceste aspecte nu se circumscriu unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Totodată, împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice și nu li se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiilor liberei circulații a serviciilor și garantării proprietății. Prin contractul de asigurare — contract esențialmente aleatoriu —, asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus, totodată, la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă, în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat.

31. **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 apar ca fiind clare și în conformitate cu cerințele de previzibilitate și nu constituie o încălcare a dreptului de proprietate al societății de asigurare, libertatea unităților reparatoare de a utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată, oferită de către legiuitor prin edictarea acestei norme, urmărind scopul legitim de a proteja principiul libertății economice. De asemenea, în Dosarul nr. 1.070D/2020, instanța, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

32. **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea

nr. 132/2017 nu încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, care trebuie interpretate coroborat cu dispozițiile art. 20 alin. (1) din Constituție, prin raportare la calitatea legii de a fi previzibilă și accesibilă, astfel cum aceste cerințe rezultă inclusiv din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

33. **Tribunalul Ilfov — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, având în vedere că aspectele ce fac obiectul reglementării criticate nu evocă nicio inegalitate între persoane și nici chestiunea exercitării cu rea-credință a drepturilor recunoscute de lege. În contextul economiei de piață și al libertății pe piața concurențială economică stabilirea unei valori a orei de manoperă nu poate semnifica o încălcare a drepturilor celorlalte persoane.

34. **Judecătoria Târgu Mureș — Secția civilă**, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

35. **Tribunalul Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, prevederile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 neaducând limitări dreptului de proprietate al societăților de asigurare. De asemenea, dispozițiile legale criticate sunt clare și previzibile, fiind atributul exclusiv al legiuitorului să stabilească criteriile de cuantificare a valorii reparațiilor. Dacă s-ar impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă atunci când despăgubirea se achită de societatea de asigurare, s-ar aduce atingere principiilor liberei circulații a serviciilor și ar exista riscul ca acestea să refuze efectuarea reparațiilor în aceste condiții. Este evident că unitățile reparatoare au tarife diferite pentru manoperă, iar alegerea locului în care se efectuează reparația trebuie să aparțină persoanei prejudiciate. Or, în situația în care valoarea orei de manoperă ar fi stabilită de lege, persoana prejudiciată ar fi limitată în alegerea unității reparatoare. Aceste dispoziții legale nu aduc atingere nici dreptului de proprietate al societății de asigurări, față de faptul că, în fața instanțelor de judecată, acestea pot dovedi presupusul abuz al unităților reparatoare. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare, contract esențialmente aleatoriu, asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat.

36. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

37. **Guvernul**, exprimându-și punctul de vedere în dosarele nr. 882D/2020, nr. 883D/2020, nr. 884D/2020, nr. 885D/2020, nr. 886D/2020, nr. 887D/2020 și nr. 954D/2020, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât din analiza prevederilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 rezultă că norma legală instituie criterii alternative de stabilire a valorii reparației, fie folosind un sistem de evaluare specializat, fie prin intermediul documentelor emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă practică în mod obișnuit. Referitor la cel de-al doilea criteriu, dispozițiile criticate au în vedere prețul afișat și practicat de către operatorul economic în conformitate cu prevederile legale în materie, cum ar fi art. 4 din Legea concurenței nr. 21/1996, art. 67 din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 și art. 25 din Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor. Prin urmare, argumentul potrivit

căruia norma legală ar permite unității reparatoare utilizarea unui preț stabilit în mod arbitrar nu poate fi reținută. De asemenea, susținerile privind aplicarea unui preț mai mare, în mod arbitrar sau abuziv, nu reprezintă veritabile critici referitoare la claritatea și previzibilitatea normei criticate, ci vizează un comportament concret al operatorului economic în relația cu consumatorul. Or, în ipoteza constatării de practici comerciale incorecte ale comercianților în relația cu consumatorul prin impunerea unui preț mai ridicat, sunt reglementate mecanisme de protecție prin lege specială, cum ar fi Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 și Legea nr. 367/2007 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/2007 privind regimul veniturilor încasate de autoritățile contractante pe parcursul licitării și implementării contractelor din cadrul proiectelor ex-IPSA și PHARE finanțate de Uniunea Europeană, iar în ipoteza existenței unui prejudiciu provocat ca urmare a stabilirii unui preț excesiv, pot fi aplicate principiile răspunderii civile delictuale. În consecință, modalitatea de reglementare a prevederilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 îndeplinește standardele minime de claritate, precizie și previzibilitate statuate în jurisprudența Curții Constituționale, criticile autorilor neconstituindu-se în veritabile argumente de natură să conducă la concluzia încălcării prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție. Referitor la critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, prin raportare la art. 44 din Constituție, critică privind încălcarea dreptului de proprietate întemeiată pe diferența dintre valorile aceleiași reparații stabilite prin cele două modalități alternative, se apreciază că existența acestei variații nu determină *per se* afectarea dreptului de proprietate. Astfel, prețul manoperei poate fi influențat de mai mulți factori, cum ar fi gradul de experiență al specialistului, logistica operatorului economic, materialele întrebuintate în procesul de reparare. Prin urmare, modul de reglementare al prevederilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 nu contravine art. 44 din Constituție.

38. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

39. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

40. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 12 iunie 2017, potrivit căruia „*Valoarea reparației se stabilește folosind sistemele de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată.*”

41. Autoarele excepției apreciază că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) privind statul român, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică și art. 57 privind exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință. De asemenea, sunt invocate dispozițiile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la respectarea bunurilor.

42. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 au mai fost supuse controlului de constituționalitate exercitat prin prisma unor critici similare, iar prin Decizia nr. 583 din 23 noiembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 6 februarie 2023, și deciziile nr. 5 din 31 ianuarie 2023, nr. 65 din 28 februarie 2023 și nr. 119 din 16 martie 2023*), nepublicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data pronunțării prezentei decizii, instanța de contencios constituțional a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate.

43. Cu acel prilej, referitor la critica de neconstituționalitate formulată din perspectiva încălcării dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta referitoare la calitatea normei juridice, Curtea a observat că se critică opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare, care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, critici ce nu se subsumează însă unor veritabile critici de neconstituționalitate. Împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice și al liberei circulații a serviciilor, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi să aleagă un alt cocontractant, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată. În acest sens sunt, de altfel, prevederile art. 19 alin. (5) lit. k) și alin. (12) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 privind asigurările auto din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 624 din 1 august 2017, precum și cele ale art. 6 alin. (8) și (9) din Legea nr. 132/2017, care conferă persoanei prejudiciate dreptul ca, în cazul producerii unui prejudiciu, să se poată adresa, pentru efectuarea reparației oricărei unități reparatoare auto, fără nicio restricție sau constrângere din partea asigurătorului RCA sau a unității reparatoare auto, care ar putea să îi influențeze opțiunea.

44. De asemenea, referitor la critica privind posibilitatea unității reparatoare de a opta pentru una sau alta dintre modalitățile de stabilire a valorii reparației, Curtea a apreciat că textul de lege criticat este redactat într-o manieră clară, lipsită de orice echivoc, de natură să satisfacă criteriile de claritate, precizie și previzibilitate pe care normele juridice trebuie să le îndeplinească, evidențiind explicit cele două modalități de cuantificare a despăgubirilor datorate de asigurător, și anume prin folosirea sistemelor de evaluare specializate (precum Audatex, Autovista, DAT, GT Motive) și prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată. În acest context, Curtea a arătat că, potrivit art. 2 alin. (1) lit. h) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, sistemele de evaluare specializate reprezintă o aplicație informatică ce se bazează pe un ansamblu de date, metode și algoritmi de calcul care este utilizat ca suport în stabilirea costurilor de reparație a vehiculelor și bunurilor avariate, precum și/sau la stabilirea valorii de piață a acestora la data evenimentului.

45. Curtea a menționat că art. 23 alin. (1) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 prevede că, la stabilirea ofertei de despăgubire după identificarea vehiculelor și evidențierea complexității structurii de echipare, a dotărilor de serie și opționale, se iau în considerare o serie de factori, și anume: a) pentru evaluarea costurilor de readucere a vehiculului la starea anterioară producerii evenimentului: piese și materiale noi care pot fi utilizate legal în procesele de reparație în România și statele membre; manopera aferentă reparației și cea aferentă operațiilor necesare din punct de vedere tehnic și

tehnologic, conform tehnologiei producătorului; b) pentru evaluarea valorii de vânzare de piață: factori specifici de corecție; existența unor avarii preexistente; istoricul de exploatare a vehiculului, precum utilizarea în regim de școală de șoferi, taxi, închiriere și altele.

46. Așadar, cuantificarea despăgubirilor se face pe baza prețurilor de referință pe piață, la stabilirea lor folosindu-se sisteme de evaluare specializate, acestea reprezentând un punct de pornire, de evaluare estimativă a daunelor, luându-se în calcul piese și materiale noi care pot fi utilizate legal în procesele de reparație, la care se adaugă manopera aferentă reparației și operațiilor necesare, din punct de vedere tehnic și tehnologic, conform tehnologiei producătorului. De asemenea, potrivit art. 24 alin. (6) și (9) din norma precitată, dacă pentru anumite părți componente sau piese ale vehiculului lipsesc prețurile de piață practicate pe piața din România, valoarea acestora se stabilește pe baza prețurilor de piață din alte state membre, dovedite prin orice mijloc de probă. La evaluarea vehiculului se au în vedere starea tehnică, de întreținere și eventualele modificări ale structurii de echipare a acestuia survenite între data comercializării și data producerii evenimentului, certificate de către specialistul în constatarea daunelor.

47. Astfel, Curtea a reținut că, tocmai pentru a preîntâmpina situații în care evaluarea estimativă poate fi diferită în funcție de utilizatorul sistemului de evaluare specializat, legiuitorul a instituit obligația asigurătorului de a formula oferta de despăgubire luând în calcul toate elementele necesare aducerii autovehiculului la starea anterioară evenimentului rutier și posibilitatea persoanei prejudiciate de a alege în mod liber o unitate reparatoare auto în vederea efectuării reparației, urmând ca în cazul în care există diferențe de costuri, indiferent de modalitatea de stabilire a valorii reparației, acestea să fie reglate după depunerea documentelor de reparație din care să rezulte costurile certe. Or, procedând într-o atare manieră, Curtea a apreciat că nu se aduce atingere drepturilor asigurătorului RCA, răspunderea de care este ținut acesta fiind una limitată de contractul de asigurare și de lege.

48. Prin urmare, din perspectiva conținutului său normativ, reglementarea legală criticată este clară, sub aspectul caracterului neechivoc al obiectului său, precisă, sub aspectul soluției legislative alese și al limbajului folosit, și previzibilă, sub aspectul scopului și al consecințelor pe care le antrenează. În consecință, Curtea nu a constatat încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

49. Pentru considerentele mai sus arătate, Curtea a constatat că nu poate fi primită nici critica referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție coroborate cu cele ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dedusă, în opinia autoarelor excepției, din împrejurarea că sunt favorizate unitățile reparatoare, care, invocând principiile pieței libere, stabilesc prețuri arbitrare în detrimentul societăților de asigurare, al căror patrimoniu este mai puțin ocrotit de legiuitor.

50. În acest context, Curtea a reținut că prin încheierea contractului de asigurare, care este esențialmente aleatoriu, asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus, totodată, și la riscul unei pierderi, iar existența și întinderea acestuia depind de hazard, adică de un eveniment viitor și incert. Riscul, adică șansa de câștig sau posibilitatea de pierdere, este un atribut esențial al economiei de piață liberă, funcțională, atribut care justifică libera concurență. Totodată, nimic nu împiedică antrenarea răspunderii civile delictuale a asiguratului, persoana

*) Decizia Curții Constituționale nr. 119 din 16 martie 2023 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 17 iulie 2023.

vinovată, în temeiul principiului reparației integrale a prejudiciului, pentru diferența de despăgubire nesuportată de asigurător. Eventualele disfuncționalități apărute în practică referitoare la modalitatea în care unitățile reparatoare auto înțeleg să aplice art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, cu ocazia desfășurării activităților specifice acestora, nu pot fi însă convertite în vicii de neconstituționalitate de natură să antreneze controlul de constituționalitate exercitat de către instanța de contencios constituțional.

51. Curtea a observat, de altfel, că prin Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 28 decembrie 2007, legiuitorul a avut drept scop o mai bună funcționare a pieței și asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor, stabilind posibilitatea sesizării Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor în vederea dispunerii de măsuri pentru stoparea și combaterea practicilor comerciale incorecte [a se vedea art. 10 alin. (1) și (2) și art. 12 alin. (1) din Legea nr. 363/2007].

52. Referitor la critica privind pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea a observat că aceasta este dedusă din împrejurarea că prin reglementarea criticată se creează o discriminare între cele două părți ale raportului juridic, întrucât unitatea reparatoare își poate folosi propria valoare a orei de manoperă, fără ca asigurătorul să o poată contesta, indiferent de cuantumul acesteia. Or, din această perspectivă, în jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și deci instituirea aceleiași regim juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat.

53. Or, din analiza cadrului legislativ în vigoare din domeniul asigurărilor obligatorii RCA, respectiv a Legii nr. 132/2017 și a Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, Curtea a observat că asigurătorul RCA nu are aceleași atribuții precum cele care incumbă în sarcina unităților reparatoare auto, astfel încât, din perspectiva activităților desfășurate, nu se poate reține existența unei situații similare, care să antreneze incidența art. 16 din Constituție. Asigurătorul RCA are obligația de a despăgubi partea prejudiciată în urma accidentului produs prin intermediul vehiculului asigurat, potrivit pretențiilor formulate în cererea de despăgubire, dovedite prin orice mijloc de probă, fără a se depăși limitele de răspundere prevăzute în contractul RCA,

58. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea de Asigurare — Reasigurare City Insurance — S.A. din București, în dosarele nr. 11.459/325/2019, nr. 2.278/325/2019, nr. 23.651/325/2019, nr. 12.882/325/2019*, nr. 16.811/325/2019, nr. 14.555/325/2019, nr. 11.460/325/2019, nr. 16.546/325/2019, nr. 22.987/325/2019, nr. 21.360/325/2019, nr. 24.312/325/2019, nr. 24.917/325/2019, nr. 19.853/325/2019, nr. 27.302/325/2019, nr. 19.309/325/2019*, nr. 21.167/325/2019 și nr. 604/325/2019 ale Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă, în dosarele nr. 36.079/325/2019, nr. 30.558/325/2019, nr. 37.411/325/2019, nr. 29.286/325/2019, nr. 28.783/325/2019, nr. 35.567/325/2019, nr. 21.848/325/2019, nr. 1.152/325/2020, nr. 27.174/325/2019, nr. 28.467/325/2019, nr. 814/325/2020, nr. 31.462/325/2019, nr. 28.565/325/2019, nr. 36.740/325/2019,

în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2017, și în condițiile în care evenimentul asigurat s-a produs în perioada de valabilitate a contractului RCA. Totodată, astfel cum rezultă din art. 19 alin. (12) și (13) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, soluțiile tehnice finale de remediere a avariilor se stabilesc de către unitatea reparatoare, în acord cu documentația tehnică din manualul de reparație al producătorului auto, și sunt acceptate de către persoana prejudiciată. Părțile pot agree constatarea avariilor și întocmirea procesului-verbal de constatare prin transmiterea de informații și documente prin mijloace electronice de comunicare.

54. Referitor la susținerile potrivit cărora unitatea reparatoare poate să își folosească propria valoare a orei de manoperă, fără ca asigurătorul să o poată contesta, indiferent de cuantumul acesteia, Curtea a subliniat că, așa cum prevede art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, valoarea reparației se stabilește folosind sistemele de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată. Întrucât legislația nu stabilește dacă un mod de evaluare primează în defavoarea celuilalt, în cazul în care părțile nu pot conveni în mod amiabil asupra modului de calcul al sumei convenite drept despăgubire, litigiul poate fi soluționat fie prin mecanisme alternative de soluționare [de exemplu, Entitatea de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Financiar Nonbancar (SAL-Fin)], fie pe baza hotărârii definitive a instanței, potrivit art. 23 alin. (5) din Legea nr. 132/2017. În cazurile în care despăgubirile se stabilesc prin soluționarea alternativă a litigiilor sau prin hotărâre judecătorească, asigurătorul RCA acordă despăgubiri în baza acordului rezultat în urma soluționării alternative a litigiului sau în baza hotărârii judecătorești rămase definitivă [art. 23 alin. (6) din Legea nr. 132/2017].

55. Curtea a mai reținut că în situația constatării unor eventuale neregularități/abuzuri din partea unităților reparatoare auto (cu privire la stabilirea valorii proprii a orei de manoperă), Curtea a apreciat că acestea pot fi sancționate prin mecanisme instituite la nivel legal, preponderent de natură jurisdicțională, dar și prin sesizarea instituțiilor cu atribuții în acest domeniu (spre exemplu, Consiliul Concurenței sau Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor), care pot interveni pentru remedierea neregularităților/abuzurilor constatate.

56. Cu privire la critica privind încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) coroborate cu cele ale art. 57, Curtea a constatat că acestea nu sunt incidente în cauză.

57. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine modificarea jurisprudenței mai sus invocate, atât soluția, cât și considerentele deciziilor mai sus invocate sunt valabile și în prezenta cauză.

nr. 1.156/325/2020 și nr. 4.616/325/2020 ale Judecătoria Timișoara — Secția I civilă, în dosarele nr. 1.157/325/2020, nr. 18.736/325/2019*, nr. 36.741/325/2019, nr. 28.782/325/2019, nr. 35.564/325/2019, nr. 30.798/325/2019, nr. 21.339/325/2019, nr. 1.150/325/2020* și nr. 28.786/325/2019* ale Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă, în dosarele nr. 448/299/2019, nr. 30.948/299/2018, nr. 459/299/2019, nr. 11.764/299/2019, nr. 8.688/299/2019, nr. 2.697/299/2019, nr. 11.547/299/2019, nr. 9.472/299/2019, nr. 10.828/299/2019, nr. 25.747/299/2018 și nr. 1.133/299/2019 ale Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, în dosarele nr. 2.188/225/2019 și nr. 2.176/225/2019 ale Judecătoria Drobeta-Turnu Severin, în dosarele nr. 37.239/299/2019, nr. 30.434/299/2019 și nr. 30.704/299/2019 ale Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă, în dosarele nr. 38.033/299/2019 și nr. 70/299/2020 ale Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă și în Dosarul nr. 3.062/208/2019 al Tribunalului Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, precum și de Societatea Euroins România Asigurare — Reasigurare — S.A. din Ilfov, în Dosarul nr. 13.639/94/2019 al Tribunalului Ilfov — Secția civilă și Dosarul nr. 12.964/320/2019/a1 al Judecătoria Târgu Mureș — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă, Judecătoria Timișoara — Secția I civilă, Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă, Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, Judecătoria Drobeta-Turnu Severin, Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă, Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, Tribunalului Caraș-Severin — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Tribunalului Ilfov — Secția civilă și Judecătoria Târgu Mureș — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 30 mai 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ pentru completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 1 pct. VII.3 din Legea nr. 193/2023 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță.

Articol unic. — După articolul 34 din Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 9 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou articol, art. 34¹, cu următorul cuprins:

„Art. 34¹. — Pentru organizarea unor expoziții în străinătate sau realizarea unor proiecte culturale internaționale de către instituțiile publice muzeale aflate în subordinea Ministerului Culturii, măsurile privind organizarea acestora se aprobă prin hotărâre a Guvernului, în situația în care sunt implicate mai multe autorități și instituții publice.”

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
Ministrul culturii,
Raluca Turcan

București, 3 august 2023.
Nr. 27.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind eliberarea doamnei Togănel Cristina-Mara
din funcția de prefect al județului Mureș

Având în vedere Cererea nr. 10.646 din 2 august 2023, înregistrată la Ministerul Afacerilor Interne cu nr. 17.191 din 2 august 2023, prevederile art. 250 alin. (1) și ale art. 251 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Doamna Togănel Cristina-Mara se eliberează din funcția de prefect al județului Mureș.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
p. Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor interne,
Bogdan Despescu,
secretar de stat

București, 3 august 2023.
Nr. 644.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind eliberarea domnului Homorean Florin-Constantin
din funcția de prefect al județului Olt

Având în vedere prevederile art. 250 alin. (1) și ale art. 251 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Homorean Florin-Constantin se eliberează din funcția de prefect al județului Olt.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
p. Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor interne,
Bogdan Despescu,
secretar de stat

București, 3 august 2023.
Nr. 645.

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRÂRE**
privind eliberarea domnului Pălășan Nicolae-Florin
din funcția de subprefect al județului Mureș

Având în vedere prevederile art. 250 alin. (1) și ale art. 251 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Pălășan Nicolae-Florin se eliberează din funcția de subprefect al județului Mureș.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
p. Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor interne,
Bogdan Despescu,
secretar de stat

București, 3 august 2023.
Nr. 646.

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRÂRE**
privind numirea domnului Dobre Ciprian-Minodor
în funcția de prefect al județului Mureș

Având în vedere prevederile art. 250 alin. (1) și ale art. 251 alin. (1), (2), (2¹) și (2²) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Dobre Ciprian-Minodor se numește în funcția de prefect al județului Mureș.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
p. Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor interne,
Bogdan Despescu,
secretar de stat

București, 3 august 2023.
Nr. 647.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind numirea domnului De Mezzo Mario-Lucian
în funcția de prefect al județului Olt

Având în vedere prevederile art. 250 alin. (1) și ale art. 251 alin. (1), (2), (2¹) și (2³) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul De Mezzo Mario-Lucian se numește în funcția de prefect al județului Olt.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
p. Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor interne,
Bogdan Despescu,
secretar de stat

București, 3 august 2023.
Nr. 648.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind numirea domnului Oprea Vasile-Liviu
în funcția de subprefect al județului Mureș

Având în vedere prevederile art. 250 alin. (1) și ale art. 251 alin. (1), (2), (2¹) și (2³) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Oprea Vasile-Liviu se numește în funcția de subprefect al județului Mureș.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
p. Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor interne,
Bogdan Despescu,
secretar de stat

București, 3 august 2023.
Nr. 649.

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CIRCULARĂ**privind lansarea în circuitul numismatic a unei monede din argint cu tema
150 de ani de la nașterea lui Gheorghe Țițeica**

Art. 1. — În conformitate cu prevederile Legii nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, începând cu data de 7 august 2023, Banca Națională a României va lansa în circuitul numismatic o monedă din argint cu tema 150 de ani de la nașterea lui Gheorghe Țițeica.

Art. 2. — Caracteristicile monedei sunt următoarele:

Metal	Argint
Valoare nominală	10 lei
Titlu	999‰
Formă	rotundă
Diametru	37 mm
Greutate	31,103 g
Cant	zimțat
Calitate	proof

Aversul monedei redă reprezentarea grafică a unei probleme de geometrie pe o foaie de matematică, inscripția „ROMANIA” în arc de cerc, stema României, valoarea nominală „10 LEI” și anul de emisiune „2023”.

Reversul monedei prezintă portretul și numele lui Gheorghe Țițeica și anii între care a trăit acesta „1873” și „1939”.

Art. 3. — Monedele din argint vor fi ambalate în capsule de metacrilat transparent și vor fi însoțite de broșuri de prezentare și certificate de autenticitate, redactate în limbile română, engleză și franceză. Pe certificatele de autenticitate se găsesc semnăturile guvernatorului Băncii Naționale a României și casierului central.

Art. 4. — Monedele din argint cu tema 150 de ani de la nașterea lui Gheorghe Țițeica au putere circulatorie pe teritoriul României.

Art. 5. — Lansarea în circuitul numismatic a acestor monede se realizează prin sucursalele regionale București, Cluj, Constanța, Dolj, Iași și Timiș ale Băncii Naționale a României.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 28 iulie 2023.
Nr. 33.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

